

Modernizmus miniben

Felhőtlen gyermekkorának talán legkedvesebb színterét, édesapja egykori szerelőműhelyét alakította minilakássá a harmincas éveiben járó eurokrata, hogy sok utazással tarkított munkanapjait időközben egyedül maradt édesanyja közvetlen közelében, mégis privát élettérben pihenhesse ki. A Budapest vonzáskörzetéhez tartozó városkából könnyen és gyorsan elérhető a repülőtér, anya és fia pedig kölcsönösen segíthetik, támogathatják egymást.

A dizájnkedvelő lakó a kis méretek ellenére is szellős, a tágasság érzetével kecsegtető, modernista módon letisztult és különleges terekre vágyott, amelyek játékosan felidéznek azt a barátságos retró atmoszférát, amibe gyermekként még éppen belekóstolhatott.

A birtokában lévő ultramodern, formatervezett bútorok és retró kiegészítők közül a legimpozánsabb darabokat alappillérek tekintettük a térszervezés és a berendezés kialakítása során – s tehettük is, hiszen stílusjegyeik hasonlóak: sallangmentes, de tetszetős vonalvezetés, gyakran organikus formák, úttörő módon alakítható, jobbára mesterséges anyagok. (Ne feledjük: a retró space age irányzata egyenesen az úrkorszakot célozta meg, korunknál is jóval előrébb mutatva, ezáltal ma is formabontóan modernnek számít.)

A szeparált legénybirodalom teakonyhából, apró, de kényelmes fürdőszobából, minigardróból és egy nagyobb, összefüggő térből áll – ez utóbbi a kislakás lelke, ahol legtöbbet és legszívesebben tartózkodik a fiatal ember. A 4x7 méteres helyiség több funkciót is kiszolgál: a magasan elhelyezkedő, hosszúkás garázsablakoknak köszönhetően sajátos hangulatú, védett „hátsó traktus” ideális háló, ahol egy kényelmes pihenősarok is elfér, míg a hajdan is nagyobb nyílászárókkal rendelkező rész kellemes home office (vagy inkább kommunikációs állomás) kialakítására inspirált.

A funkciók elkülönítését kétféle megoldás hangsúlyozza: az egyik a 30 centiméternyi szinteltolás (a magasságkülönbséget egyetlen lépcsőfok hidalja át, amelyhez szépen igazodik a 15 cm magas lábazat), a másik pedig a belsőépítészeti látványosságként kerek nyílással áttört gipszkarton válaszfal. Ez utóbbinak köszönhetően a hátsó ablakból több fény érkezik a hálórészbe, ugyanakkor érdekes „panoráma” is nyílik az íróasztal mögött ülő számára.

A színvilágot illetően kiindulópontunk a jeles képző- és iparművész, Hincz Gyula *Figurális kompozíció* című olajfestménye volt: vakrámára feszítve, a kényelmes platformágy felett húzódó parapeten egyszerűen a falnak támasztva örvendeztetni meg a szemlélőt élénk, többféle kontrasztot is felvonultató színeivel, kellemes, kerekded, megannyi módon értelmezhető alakjaival.

A tiszta piros, a pajkos narancs, az üde középkek vissza-visszaköszön az enteriőrbe illesztett tárgyakon, a festmény zöldjeire pedig a kis fényigényű szobanövények levelei rímelnek. (A vizuálisan vonzó szanszeviéria, azaz szobai tigrislevelű fegyelmezett formája révén a modernista miliók különösen kedvelt dísz volt.)

A dinamikus komplementer kontrasztok (kék-narancs, piros-zöld) letisztult alapokat kívánnak: egységesen fehérek a falak, a kevés, de praktikus tárolóbútor (pl. a parapetként szolgáló, lenyitható ágyneműtartó) finom, sárgás erezte a manapság újra oly' népszerű retró „egyenbútorok” kedvelt árnyalatát idézi. A padlóburkolat a szintkülönbséggel is kiemelt dolgozót kivéve mindenütt megszakításoktól mentes, homogén, ezért a térélményt fokozó ultramodern mikrocement. A falban futó tolóajtók tejuveg betétet kaptak, keretük színe és anyaga a fabútorokéval azonos – utóbbi igaz a körbefutó lábazatra és a relaxára is. (A lamellákon át beszűrődő fénycsíkok geometriája lényeges hangulatkeltő elem, direkt számoltunk vele egyes szabadon hagyott falfelületeken.)

Kulcsfontosságú szerepet kapott az enteriőrben a sokat vitatott, de még sokoldalúbb műanyag – elsősorban az áttetsző, a fényt így játékosan megtörő, könnyed plexi –, hiszen újdonságnak számító slágeranyaga volt a retró élettereknek. Ma is sokat és sokan kísérleteznek vele: a legnevesebb gyártók és formatervezők géniusza előtt valóban nem ismer határokat megmunkálása, de funkcióval és esztétikával egyaránt való felruházása sem.

Az expresszionista ihletésű festmény leginkább szembeszökő színe és kerekded formavilága jelenik meg például az olasz dizájneróriás Kartell áttetsző pihenőszékén, valamint a kép mellé helyezett Philippe Starck vázán. A kellemes vázaforma a tervezőzszenitől megszokott, meghökkentő módon is materializálódott, méghozzá ülőkeként – a dolgozóhoz vezető lépcsőfok tereli irányába a belépő tekintetét. (Ha nagy ritkán látogató érkezik, egy rövid beszélgetés erejéig elidőzhet rajta.)

A legkorszerűbb technológiával öntött plexi pihenőszéket esténként barátságos fénybe vonja a tipikusan retró jegyeket magán viselő, évtizedekkel korábban készült állólámpa, mely krómvázával és félgömb alakú búrájával harmonikusan illeszkedik a legmodernebb lakások berendezéséhez is. A relaxsarok ideális az esténkénti elmélkedéshez vagy egy pohár hazai muskotály elkortyolásához, sőt, ha előkerül a régi diavetítő, a szemközti falszakasz remek háttér a gyermekkori mesehősök kalandjainak felelevenítéséhez.

A Brüsszelben konferenciatolmácskodó háziúr csak időnként vállal otthonról egy-egy rövid távtolmácsolást, így nem kellett komoly otthoni munkavégzésre berendezkednie, inkább csak az íróasztal és a számítógép részleges elszeparálására volt szükség. Modern, lekerekített formájú, karcmentes felület és könnyed, látványos krómacél szerkezet jellemzi a görgős lábú íróasztalt, melynek ideális párját egy újabb retró kuriózumban találtuk meg: a space age legendás Eero Saarinen-féle tulipánszékét idéző magas támlájú darab kellő kényelmet kínál a távsegítség-nyújtás vagy éppen a barátokkal való Skype-csevegés közbeni hátradőléshez. (Vigyázat: éjszakába nyúló monoton billentyűzetkoptatáshoz már nem lenne ergonomikus a pompás darab!)

Noha a gipszkartonfal már magában elegendő lett volna a terek elválasztásához, a szinteltolás ötletéhez egyaránt ragaszkodott a megrendelő és a lépcsőkért mint belsőépítészeti elemekért rajongó tervező. A retró kedvelt, szelíd és látványos kör formáját vágattuk a falba: rajta keresztül nemcsak az ablakon beáramló fény útja válik szabaddá a háló felé, de a hangulatteremtő festmény is sajátos perspektívából élvezhető. Az áttörésen keresztül pont rápillanthatunk a pihenősarok mögötti falat díszítő órára is, Nelson egyik ikonikus, ma a Vitra által gyártott remekművére, mely mind színeit, mind formavilágát tekintve passzol az enteriőröz.

Az íróasztali lámpa az olasz Artemide méltán híres Tolomeo lámpatípusának legkisebb tagja, fém narancsszínben.

Központi világítás helyett a plafonon szabályozható fényű LED-szalagok világítják meg a közlekedési útvonalat, melyek elkanyarodva a dolgozó közepéig vezetnek.

Játékosságról lévén szó, nem feledkeztünk meg a lakótérben gyakran vendégeskedő cirmos kedvencről sem: a hagyomány szerint „tudós és macskája” gyakran időznek együtt, nem véletlen hát, hogy vidám színfoltként az íróasztal mellé került a stilizált formákat felvonultató, újrahasznosított anyagból készült búvóhely. A bársonytalpú szórakozását formatervezett, minőségi műanyagból készült Hagen CatIT játékok biztosítják, melyek kellően esztétikusak, és színeikkel is illeszkednek a belső térhez. (Ha jobban megnézzük, a kanyargós labdateregető alagút vonalvezetése rímel az íróasztal mögötti falon tekergő polcokéra.)

Néhány apró kiegészítő teszi fel a pontot az i-re, mint például az évtizedes múlta visszatekintő retró telefon vagy a letűnt idők formáit idéző, de a legkorszerűbb audioteknikai tulajdonságokkal rendelkező Tivoli Pal hordozható Bluetooth-os akkumulátoros rádió.

Az izgalmas munka során igyekeztünk minden eszközt felhasználni annak érdekében, hogy a gyermekkorból felsejülő emlékfoszlányokat felélénkítse a mai lakótér, méghozzá oly módon, hogy az talán egyben a modernizmus piciben való leképezése is, kellő játékossággal.